



تاریخ و ارزشهای مشترک بشر منبعی برای قضاوت‌های اخلاقی هستند

فیلسوف معاصر و استاد دانشگاه هاروارد معتقد است: سنتها، تاریخ و ارزشهای فرهنگی مشترک بشر به عنوان نقطه شروعی برای قضاوتها و تفکرات و اندیشه‌های اخلاقی به شمار می‌روند.

فیلسوف معاصر و استاد دانشگاه هاروارد معتقد است: سنتها، تاریخ و ارزشهای فرهنگی مشترک بشر به عنوان نقطه شروعی برای قضاوتها و تفکرات و اندیشه‌های اخلاقی به شمار می‌روند.

به گزارش خبرگزاری مهر، مایکل سندل فیلسوف معاصر و استاد دانشگاه هاروارد در مصاحبه‌ای که اخیراً با یک نشریه ژاپنی (yomiuri) انجام داده به طرح دیدگاههای خود در مورد قضاوت‌های اخلاقی و مباحثه و گفتگوی عمومی پرداخته است.

مایکل سندل یکی از مهمترین و تأثیرگذارترین فیلسوفان سیاست در ایالات متحده امریکا است که در زمینه نقد لیبرال دموکراسی کتاب نابسامانی‌های دموکراسی را به رشته تحریر در آورده است. او استاد دانشگاه هاروارد است.

در حالیکه از نظر بسیاری از معاصران و هم‌تایان سندل، وظیفه فلسفه صرفاً پرداختن به اصول انتزاعی برای پی افکندن شالوده مباحثات و گفتگوهای عمومی است، ولی سندل اعتقاد دارد که فلسفه خود باید مستقیماً در این مباحث وارد شود. از نظر سندل، فلسفه سیاسی فقط درباره امور نیست، بلکه باید در امور عمومی وارد شود، و اگر در این راه موفق گردد، مسیر ارتباط مردم با سیاست و حوزه عمومی را هدایت خواهد کرد.

سندل معتقد است که سنتها، تاریخ و ارزشهای فرهنگی مشترک بشری به عنوان منبعی برای قضاوتها و تفکرات و اندیشه‌های اخلاقی به شمار می‌روند.

بسیاری از ارزشهای کنونی ما از سنتهای ما اخذ شده‌اند. این سنتها دربردارنده سنتهای اخلاقی و فرهنگی و معنوی هستند.

نکته‌ای که مهم است چگونگی کاربست معانی و سنتهای گذشته در زمان حال است. به عبارت دیگر چگونه باید سنتهای گذشته را برای زمان حال ترجمه کرد.

باید مشخص کنیم که ارزشهایی که از گذشته به ما رسیده‌اند چگونه قابل اطلاق به زمان حال هستند. چگونه این ارزشها را باید به حوزه‌های چون سیاست، حقوق و ... ترجمه کرد تا بر اساس آن بتوانیم با یکدیگر و حتی با خانواده خود رفتار کنیم و تعامل داشته باشیم.

بر این اساس من معتقدم که سنتها و تاریخ نقطه شروعی برای قضاوت‌های اخلاقی و اندیشه‌های اخلاقی به شمار می‌روند. ولی باید توجه داشت که این سنتها و تاریخ تنها نقاط شروع هستند. چرا که حتی مردمانی که تاریخ مشترک دارند نیز دچار اختلاف در این موارد هستند.

در دنیای متکثر کنونی آیا این امکان وجود دارد که مردم به نتایج مشترک در حوزه اخلاق دست یابند؟ سندل در پاسخ به این سؤال می‌گوید ما در دنیای متکثری زندگی می‌کنیم. ما در عصر جهانی زندگی می‌کنیم که مردمان آن دارای ارزشها و ایده‌آلهای متفاوت و گوناگون هستند.

آنچه می‌توان گفت لزوم و ضرورت گفتگوی استدلالی در مورد این ارزشهای متفاوت و ایده‌های فلسفی است به طوری که بتوانیم زمینه مشترکی به دست آوریم و کشف کنیم و از این رهگذر تفاوتها را بهتر بشناسیم و فهم کنیم.

حتی اگر نتایج حاصله مورد توافق همگان نباشد این گفتگوی استدلالی باعث می‌شود تا در مورد دیگران بیشتر بدانیم و از طرفی دیگر آنها نیز در این عرصه و فضای عمومی دیدگاههای خود را بیان کرده‌اند.

مایکل سندل معتقد است که ایده "گفتگوی عمومی" (public debate) در حوزه‌های گوناگون باید رخ دهد. او می‌گوید گفتگوی عمومی باید در حوزه‌های گوناگون به صورت همزمان رخ دهد.

برای مثال وقتی می‌بینم دانشجویان در مورد موضوعات و مسائل با یکدیگر بحث و گفتگو می‌کنند در می‌یابم این گفتگو به این

حوزه‌ها سرایت کرده است. گفتگوی دانشجویان با یکدیگر باعث به وجود آمدن سؤالهای فلسفی گوناگونی می‌شود.